

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 462/2012-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. septembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť m. S., S., zastúpeného advokátkou JUDr. G. Z., B., ktorou namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 471/2010 a jeho rozsudkom z 19. januára 2010 a tiež uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Cdo 94/2011 z 9. augusta 2011, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť m. S. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 10. novembra 2011 telefaxom a 14. novembra 2011 poštou doručená sťažnosť m. S., S. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. G. Z., B., ktorou namieta

porušenie svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 Co 471/2010 a jeho rozsudkom z 19. januára 2010 a tiež uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Cdo 94/2011 z 9. augusta 2011.

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ ako žalobca sa návrhom zo 17. marca 1997 domáhal pôvodne na Okresnom súde Malacky proti obchodnej spoločnosti C., a. s. S., S. (ďalej len „žalovaná“), určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnosti – pozemku parc. č. ... – ostatná plocha o výmere 82 807 m², pôvodne zapísanej na LV č. ..., katastrálne územie S., označenej v geometrickom pláne č. ... z 28. januára 1997 ako parcela č. ... – ostatné plochy o výmere 81 757 m², vedenej na LV č. ..., katastrálne územie S. (ďalej len „nehuteľnosť“).

Sťažovateľ uviedol, že *«uvedená výmera 81 757 m² zodpovedá rozsahu špeciálnej stavby - skládky odpadov v nespornom vlastníctve M. S. (navrhovateľa) sťažovateľa nachádzajúcej sa vo vnútri celého pozemku uvedeného ako parc. č. ...*

Sporná nehnuteľnosť bola pôvodne vedená v pozemnoknižnej vložke č. ... kat. úz. S. ako mpč. ... - roľa o výmere 40 541 m². Geometrickým plánom č. zák. ... zo dňa 10. 11. 1994, vyhotoveným za účelom „majetkoprávneho usporiadania časti skládky odpadu 4104“ a na základe objednávky odporcu, aj keď tento nebol užívateľom pozemku, ani prevádzkovateľom skládky odpadu, došlo k zmene výmery pôvodnej mpč. ... tak, že k nej boli pričlenené ďalšie pozemnoknižné parcely, a to mpč. ..., časť ..., mpč. ..., časť mpč. ..., časť mpč. ..., časť mpč. ..., časť mpč. ... a časť mpč. ... a takto bola zlúčením vytvorená parc. č. ..., v katastri nehnuteľností vedená ako ostatná plocha o výmere 82807 m², v ktorej vnútri parcely je špeciálna stavba Skládky odpadov Ž..

Tento geometrický plán je len zameraním uvedených parciel a vytvorením jednej parcely č. ..., no nebol robený na základe zamerania skutočného stavu v prírode a nie je na ňom zakreslený objekt skládky odpadov a súvisiace technické zariadenia, čím nezobrazoval skutočný stav predmetnej lokality. Bol vypracovaný za účelom použitia pre dodatočné (!)

sprivatizovanie pozemkov odporcom, akciovou spoločnosťou C., a. s. S. dodatkom k privatizácii, k čomu došlo práve v roku 1995, t. j. 3 roky po vzniku a. s..

Týmto postupom bol v dodatočnej privatizácii zatajený skutočný stav predmetných nehnuteľností a najmä to, že ide o pozemok, vytvorený pričlenením ďalších parciel, ktoré spravoval napr. Š. S., atď., že ide o pozemok, v ktorom sa nachádza zákonným spôsobom zriadená a prevádzkovaná skládka odpadov S., teda že ide o pozemok špeciálneho určenia s osobitnými užívacími a majetkovými režimami podľa špeciálnych právnych predpisov (zrušený dobývací priestor a vykonávaná rekultivácia - banský zákon č. 41/1957 Zb.) a že na pozemku je hlavnou stavbou skládka odpadov, určená na trvalé ukladanie odpadov, ktorá sa prevádzkovala, a že ukladanie odpadov do vyťaženej jamy zrušeného dobývacieho priestoru bol v danom prípade spôsob vykonania rekultivácie nehnuteľnosti (zdevastovanej ťažbou) v zmysle rozhodnutia Obvodného banského úradu č. j. ... a schváleného Plánu likvidácie hliniska Ž. a rozhodnutia OPS Bratislava č. p. ... o vytvorení lokality Ž. a o určení vyťažených priestorov na náhradnú rekultiváciu, atď.».

Ďalej sťažovateľ uviedol:

«Pôvodným vlastníkom sporných nehnuteľností - pozemkov bol L. K., právnym titulom dedenia, ďalším vlastníkom na základe kúpnej zmluvy zo dňa 6. 9. 1930 sa stala firma „U.“ továrne na portlandský cement, úč. spol. v B.

Neskôr, podľa vyhl. č. ... Úrad. vest. a č. ... Úrad. vest. a § 17 dekrétu č. ... Sb. S., národný podnik T.

Uvedenou vyhláškou ministra priemyslu č. ... zo dňa 7. 3. 1946 došlo k zriadeniu národného podniku „S. n. p. T.“ v nadväznosti na § 12 dekrétu prezidenta republiky zo dňa 24. 10. 1945 č. 100 Zb. o znárodnení baní a niektorých priemyselných podnikov a k začleneniu do majetkovej podstaty podniku S., úč. spol. v B. v rozsahu znárodnenia. Výmerom Povereníctva stavebníctva B. č. Práv. - ... zo dňa 18. 1. 1954, ktorým bol určený rozsah znárodnenia, boli znárodnené, okrem iných, aj nehnuteľnosti zapísané v pozemnokniž. vl. č. ... kat. úz. S. ako mpč. ..., ... a nehnuteľnosti zapísané vo vl. č. ... kat. úz. S. č. ...

Podľa vyhlášky ministerstva priemyslu z 27. 7. 1949, uverejnenej Úr. I. II. pod č. ... bolo do pozemkovej knihy vložené vlastnícke právo pre firmu S., národný podnik, B. (S.) - č.

d. ... z 12. 5. 1950, zápis v PKV č. ... k. ú. S.. Išlo jednoznačne o národný majetok československého štátu.

V roku 1962 boli sporné nehnuteľnosti určené rozhodnutím Združenia maltovín a azbestocementových výrobkov v T. zo dňa 16. 10. 1962 zn. inž. ... za dobývací priestor a v knihe dobývacích priestorov SBU bol zaevidovaný pod diel VIII. fólio 199 na C., k. p. S.

V nadväznosti na uznesenie vlády SSR č. 44/83 z 2. 2. 1983 bola v S. rozhodnutím č. ... generálneho riaditeľa koncernu C. zrušená výroba cementu k 31. 12. 1983 a dobývací priestor bol navrhnutý na zrušenie. Nevyťažené zásoby boli rozhodnutím Slovenského geologického úradu podľa ust. § 7 ods. 1 vyhl. č. 90/1961 Zb. o odpisoch bilančných zásob... č. j. ... z 5. 3. 1985 odpísané a vyňaté z evidencie. Obvodný banský úrad rozhodnutím z 15. 7. 1985 č. j. ... schválil Plán likvidácie hliniska Ž.

Ministerstvo stavebníctva SSR dňa 6. 11. 1985 rozhodnutím č. ... zrušilo dobývací priestor S., určený na dobývanie ílov - sialit. cementovej suroviny ťažobnej organizácii C., k. p. S. a zrušenie dobývacieho priestoru podľa § 24 zák. č. ... Úrad. vest. bolo zaznamenané v evidenčnej knihe dobývacích priestorov Slovenského banského úradu VII. diel, fólio 199, čo potvrdzuje Osvedčenie o vyňatí dobývacieho priestoru z evidencie č. ... zo dňa 14. 2. 1986.

Sporné pozemky sa týmto stali pre štátnu organizáciu C. k. p. S. prebytočným majetkom, lebo táto organizácia ich už na plnenie svojich úloh trvale prestala potrebovať. Zrušením výroby cementu, odpísaním a vyňatím nevyťažených zásob z evidencie prestala byť štátna organizácia poverená úlohami, na ktorých plnenie majetok slúžil.

Teda zrušeniu dobývacieho priestoru predchádzali akty schválenie Plánu likvidácie hliniska, schválenie Plánu rekultivácie a zabezpečenia hliniska Ž., konania viacerých komisionálnych rokovaní zúčastnených strán na Ministerstve stavebníctva, na M. S., na VHMB Bratislava, výber staveniska podľa Plánu likvidácie, vydanie súhlasu Obvodného banského úradu v Bratislave č. j. ... zo dňa 19.10.1981 so zriadením verejného smetiska - skládky, ako aj súhlasu ONV Bratislava - vidiek, odboru PLVH č. ... zo dňa 26. 10. 1981, s využitím vyťaženej ílovej jamy pre zriadenie skládky odpadov, vytvorenie lokality označenej Ž. S. II k termínu 8. 9. 1985 za účelom vykonania technickej a biologickej rekultivácie na základe rozhodnutia Okresnej poľnohospodárskej správy Bratislava č. j. ... zo dňa 8. 11. 1984, t. j. o určení vyťažených priestorov na náhradnú rekultiváciu V. B. (V.), odsúhlasenie

návrhu hospodárskej zmluvy (ďalej len HZ) o prevode správy národného majetku medzi C. k. p. S. a VHMB, ktorú zmluvné strany podpísali 21. 4. 1985.

K fyzickému odovzdaniu lokality ložiska ílov S. na V. došlo dňa 18. 9. 1985.

Následne bola uzavretá hospodárska zmluva o odovzdaní zrušeného ťažobného priestoru na vykonanie rekultivačných prác, HZ o odovzdaní pozemkov medzi C. S., M. S., Š. S. a V. B. zo dňa 1. 10. 1985, ktorou zmluvou bola aj sporná parcela odovzdaná do operatívnej správy M. S. a následne bola uzavretá zmluva s názvom Dohoda na zabezpečenie postupu pri osobitnej ochrane poľnohospodárskej pôdy medzi V. a M. S. zo dňa 12. 12. 1985, ktorej obsahom je využívanie a postupy prác súvisiacich s prevádzkou riadenej skládky a ktorá naväzovala na HZ zo dňa 1. 10. 1985, ktorá bola jej súčasťou spolu s prevádzkovým poriadkom riadenej skládky a cenovým výmerom. Operatívna správa M. S. prináležala tomuto orgánu štátu (nie hospodárskej organizácii) podľa vyhlášky č. 90/1984 Zb. o správe národného majetku.

Dňa 9. 1. 1986 zaslal riaditeľ podniku C. k. p. S. záverečnú časť dokladov k HZ zo dňa 1. 10. 1985 a oznámil, že žiada VHMB o prevedenie vlastníckych vzťahov pozemkov v n. p. G. B. a že uvedené pozemky vypúšťa z evidencie vlastníctva k. p. C. S. V skutočnosti však vlastníkom predmetných nehnuteľností bol č. a k. p. C. -u patrila len správa národného majetku do uskutočnenia opísaného postupu zainteresovaných organizácií a inštitúcií.

Od tohto dátumu už C. k. p. nekonal ako správca národného majetku a prestal tento majetok viesť v účtovnej evidencii.

Z vykonaných dôkazov vyplýva uvedený skutkový stav, už konštatovaný ako zistený skutkový stav v právoplatných rozhodnutiach pred ich zrušením v dovolacom konaní rozsudkom NS SR sp. zn. 1 M Cdo 14/2004 zo dňa 27. 6. 2005.

Z V. došlo k prevodu správy národného majetku v zmysle hospodárskej zmluvy zo dňa 22. 5. 1990 na M. S. dňom 1. júna 1990, čo potvrdzuje, že medzi C. k. p. a M. S. neexistovala v tom čase žiadna súvislosť, či hospodársky vzťah, ktorý by oprávňoval právneho predchodcu odporcu konať ako správca majetku č., a už vôbec nie ako vlastníka.»

Sťažovateľ podrobne opisuje udalosti, ktoré predchádzali podaniu sťažnosti ústavnému súdu v jeho právnej veci. V súvislosti s namietaným porušením ním označených

základných práv podľa ústavy a práv podľa dohovoru v rámci konania pred súdmi jednotlivých stupňov poukazuje najmä na tieto skutočnosti:

„Vo veci bolo prvýkrát právoplatne rozhodnuté rozsudkom OS M. zo dňa 29. 5. 2001 č. k. 4 C 139/97-532 v spojení s potvrdzujúcim rozsudkom KS v Bratislave zo dňa 27. 5. 2003 č. k. 19 Co 123/01-610 tak, že navrhovateľ M. S. je vlastníkom časti nehnuteľnosti vedenej na OÚ M., odbor katastrálny pre obec a kat. úz. S. zapísanej pôvodne na LV č. ..., t. č. na LV č. ... ako parc. č. ... - ostatné plochy vo výmere 82 807 m² označenej na GP č. ... z 28. 1. 1997 ako parc. č. ... - ostatná plocha vo výmere 81 757 m².

Na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora zo dňa 25. 10. 2004 boli uvedené právoplatné rozsudky odvolacieho aj prvostupňového súdu zrušené a vec bola vrátená na ďalšie konanie prvostupňovému súdu.

Ďalšie prvostupňové rozhodnutie OS Bratislava IV č. k. MA 4 C 139/97-688 po rozsudku NS SR č. k. 1 M Cdo 14/2004, ktorým bol návrh navrhovateľa zamietnutý, bolo založené v zmysle odôvodnenia rozsudku č. k. MA 4 C 139/97-688 zo dňa 9. 5. 2007 na:

1. že Hospodárskou zmluvou zo dňa 1. 10. 1985 nedošlo k prevodu správy majetku podľa § 347 Hosp. zákonníka, či opatreniami nadriadených orgánov, pretože takáto zmluva v danom prípade uzavretá nebola

2. rozporuplne vyvodil ďalší záver, že zo znenia HZ zo dňa 1. 10. 1985 (o ktorej tvrdí, že uzavretá nebola), a to iba zo znenia zmluvy vyplýva, že zmluvná strana C., k. p. postúpil zmluvou iba právo dočasného užívania a vyvodil z tejto HZ aj záver, že zmluvou o prevode dočasného užívania sa nemení správa národného majetku, a že táto ostala na pôvodnej organizácii – C., k. p. - bez uvedenia aký právny predpis aplikoval pre daný záver.

3. tiež zaujal názor, že navrhovateľ, M. S., stav uvedený v 2.) rešpektoval, keď koncom roka 1995 uzavrel zmluvu o nájme spornej parcely so spoločnosťou C. a. s. S. (išlo o nájom na dobu určitú na 1 rok, spätne od 1. 1. 1995).

4. že účastníci konania zhodne uviedli, že nebola uzavretá zmluva o zriadení smetiska, ako to vyžadoval ust. čl. VII bod zmluvy 9 zmluvy, a že preto súd dospel k záveru, že zmluva HZ z 1. 10. 1985 nenadobudla účinnosť.

5. že navrhovateľ, M. S., v konaní nepreukázal svoje tvrdenie, že išlo o poľnohospodársku pôdu (?)

6. že ani banský zákon, ani zákon o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu neupravuje prechod práva hospodárenia (pojmem právo hospodárenia bol zavedený až novelizáciou Hospodárskeho zákonníka, s účinnosťou od 1. 5. 1990 a že navrhovateľ, aj keď sa odvolával na to, že ide o pozemok špeciálneho určenia, neuviedol však ako má táto skutočnosť ovplyvniť prechod práva hospodárenia a zaujal tiež názor, že na tento právny vzťah sa vzťahuje Hospodársky zákonník a že jedine v medziach jeho ustanovení mohlo dôjsť k prevodu správy ako to umožňuje § 347 Hosp. zákonníka

7. že podľa § 24 ods. 2 Hosp. zák. sa na platnosť zmluvy vyžaduje písomná forma a preto akékoľvek názory svedkov a úmysly strán pri uzatváraní zmluvy by nezmenili písomne dohodnutý predmet - prevod práva dočasného užívania

8. a že na základe týchto (horeuvedených) skutočností navrhovateľ nepreukázal, že by ku dňu účinnosti zák. č. 138/1991 Zb. o majetku obce mal k predmetným nehnuteľnostiam právo hospodárenia, pretože pred rokom 1985 mal takéto právo právny predchodca odporcu.“

Krajský súd na základe odvolania sťažovateľa rozsudkom sp. zn. 8 Co 471/2007 z 19. januára 2010 rozsudok Okresného súdu Bratislava IV (ďalej len „okresný súd“), ktorým bola žaloba sťažovateľa zamietnutá, potvrdil.

Podľa sťažovateľa „skutkový stav, ktorý bol konštatovaný v právoplatných rozsudkoch prvostupňového a odvolacieho súdu pred ich zrušením v dovolacom konaní rozhodnutím NS SR sp. zn. 1 M Cdo 14/2004 zo dňa 4. 2. 2005, nebol v ďalšom konaní vyvrátený žiadnymi inými, novými dôkazmi, ktoré by v konaní boli vykonané po zrušení predchádzajúceho rozsudku, na ktorý sme poukázali a súdy na naše argumentácie nereagovali a neuviedli, prečo tak urobili. Zostáva nejasné ako boli vyhodnotené už vykonané dôkazy spôsobom ako vyhodnotenie dôkazov upravuje ust. § 132 OSP a to:

1. Ako súdy vyhodnotili vykonané listinné dôkazy - celú HZ z 1. 10. 1985 vrátane príloh, ďalej Dohodu na zabezpečenie postupu pri osobitnej ochrane poľnohospodárskej pôdy medzi V. a M. S. zo dňa 12. 12. 1985 a jej vzťah k HZ zo dňa 1. 10. 1985...

2. Ako vyhodnotili ďalšie dôkazy - rozhodnutia štátnych orgánov, ktorých predmetom boli právne skutočnosti ako zrušenie výroby cementu, zrušenie dobývacieho priestoru aj vzhľadom na použitie pojmu dočasnosti a k čomu mala dočasnosť viazať, ďalej dôkazy

o schválených postupoch likvidácie hliniska Ž. a rozhodnutia o rekultivácii vyťaženej jamy jedným zo zaužívaných technologických postupov - zavezením riadenou skládkou odpadov až do jej uzavretia a dokončenia rekultivácie v zmysle platných právnych predpisov a ostatné, už vykonané dôkazy, keď hodnotili iba HZ zo dňa 1. 10. 1985 a prečo nehodnotili ostatné uzavreté zmluvy súvisiace s likvidáciou hliniska, napr. HZ zo dňa 21. 4. 1985 a celý právny stav vytvárali, atď.

3. Aký právny názor zaujali sudy k faktom, ktoré vyplývali z vykonaných dôkazov...

4. Ako v odôvodnení citované ustanovenia Hosp. zákonníka a vyhl. č. 90/1984 Zb. o správe národného majetku aplikovali na konkrétne skutočnosti, keď ich použitie, najmä vyhl. č. 90/1984 Zb. pre zaujatý právny názor súdov je rozporuplný a javí sa aj nezákonný...

5. Prečo zostal nevysvetlený záver súdu o neplatnosti HZ z 1. 10. 1985 v tom, v čom má spočívať neplatnosť úkonu...

6. k zaujatému právnemu názoru, že navrhovateľ nepreukázal existenciu práva hospodárenia k spornej nehnuteľnosti... bez vyhodnotenia navrhovateľom predložených a vykonaných listinných dôkazov...

7. nevysvetlené, že ktoré z vykonaných dôkazov a na ich základe zistený skutkový stav nebol podstatný pre posúdenie vlastníckeho práva navrhovateľa, nadobudnutého zo zákona, teda čo bolo potrebné aj pre prejudiciálne vyriešenie otázky existencie práva hospodárenia M. S. s majetkom štátu ku dňu 1. 5. 1991...

8. nevysvetlené ako sa sudy vporiadali s argumentáciami navrhovateľa a s vykonanými listinnými dôkazmi o zlúčení viacerých parciel, ktoré boli v správach aj iných organizácií, a aj v správe NV ako orgánu štátu...

9. - a ďalšie navrhovateľove argumentácie, ktorými poukazoval na dôkazy vykonané v tomto konaní a ktoré žiadal riadne vyhodnotiť, napr.: listinný dôkaz - zoznam špecifikácie majetku, listy vlastníctva, evidenčné listy, výpisy z podnikového registra...

10. - sudy nezaujali žiadne stanovisko či právny predchodca mal k spornému majetku a v akom rozsahu právo hospodárenia...

11. z odôvodnenia rozsudku nie je možné posúdiť, či súd prešiel úvahou cez definíciu pozemku v zákone o evidencii nehnuteľností, jeho občiansko právne postavenie najmä pokiaľ ide o vlastnícke oprávnenia a vzhľadom na jeho špeciálne určenie cez niektoré otázky využitia priestoru nad a pod povrchom územia, ktoré upravujú osobitné predpisy...

12. - z písomného odôvodnenia rozhodnutí súdov (prvostupňového aj odvolacieho) ďalej nie je zrejmé ako súdy vyhodnotili postavenie M. S. v procese likvidácie hliniska a nariadenej rekultivácie sporného pozemku a z nej vzniknutých zmluvných vzťahov...“.

V nadväznosti na uvedené sťažovateľ namieta, že „odvolací súd, v odôvodnení svojho rozhodnutia nevyhodnotil všetko, čo v konaní vyšlo najavo a nekonal v súlade s ust. § 132 OSP, čím založil nielen nepreskúmateľnosť ich rozhodnutí ale aj ich protiústavnosť, že sa dostatočným a výstižným spôsobom nevyporiadal s argumentáciou sťažovateľa, čím je rozhodnutie nepresvedčivé a sťažovateľovi takýmto odôvodnením bolo odňaté právo konať pred súdom“.

Zo sťažnosti ďalej vyplýva, že uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 94/2011 z 9. augusta 2011 bolo odmietnuté dovolanie sťažovateľa proti napadnutému rozsudku krajského súdu ako procesne neprípustné.

Sťažovateľ tvrdí, že najvyšší súd „svoje procesné rozhodnutie o odmietnutí dovolania sťažovateľa taktiež riadne nezdôvodnil a nezaoberal sa náležite námietkami sťažovateľa v dovolaní a jeho argumentáciou o porušení jeho práv odvolacím súdom“.

Na základe argumentácie uvedenej v sťažnosti sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako porušovateľ v 1. rade uznesením zo dňa 9. 8. 2011, spis. zn. 5 Cdo 94/2011, porušil základné právo sťažovateľa na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1, článku 47 a článku 48 (sťažovateľ má zrejme na mysli čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2, pozn.) Ústavy Slovenskej republiky, ako súčasť širšieho ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základné právo sťažovateľa na ochranu majetku podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, ktoré právo implikuje v sebe aj nutnosť procesných záruk a garancií v konaní pred súdmi a právo na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na účinný právny prostriedok nápravy podľa čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.“

Krajský súd v Bratislave ako porušovateľ v 2/ rade rozsudkom zo dňa 19. 1. 2010, č. k. 8 Co 471/2010-234 a konaním ktoré mu predchádzalo, porušil právo sťažovateľa na ochranu práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy SR, ktoré právo implikuje v sebe aj nutnosť procesných záruka garancií v konaní pred súdmi a právo na spravodlivý súdny proces podľa článku 46 ods. 1, článku 47 a článku 48 (sťažovateľ má zrejme na mysli čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2, pozn.) Ústavy Slovenskej republiky, ako súčasť širšieho ústavného práva na súdnu a inú právnu ochranu.

Uznesenie porušovateľa v 1/ rade - Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 9. 8. 2011, spis. zn. 5 Cdo 94/2011 zrušuje a vec vracia na ďalšie konanie a rozhodnutie porušovateľovi v 1/ rade - Najvyššiemu súdu SR v Bratislave.

Sťažovateľovi sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 15.000,00 EUR (slovom: pätnásťtisíc eur), ktorú sumu sú porušovatelia povinní zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu.

Porušovatelia základného práva sú povinní sťažovateľovi nahradiť trovy právneho zastúpenia vo výške 314,18 EUR /Za 2 úkony - prevzatie a príprava právneho zastúpenia, podanie sťažnosti na Ústavný súd SR, podľa ust. § 11 ods. 3 vyhlášky 65512004 Z. z. - 1 úkon sa rovná sume vo výške 123,50 EUR + (2 x paušál/rok 2011 po 7,41 EUR) + 20 % DPH (52,36 EUR) = 314,18 EUR/, ktoré sú povinní zaplatiť do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto nálezu na účet jeho právnej zástupkyne JUDr. G. Z., advokátky, so sídlom: B.“

II.

Podľa čl. 127 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním

a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané nikým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

1. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 471/2007 z 19. januára 2010 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu

Jednou zo základných podmienok prijatia sťažnosti na ďalšie konanie je jej podanie v lehote ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Táto lehota je dvojmesačná a začína plynúť od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, pričom pri opatrení alebo inom zásahu sa počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Nedodržanie tejto lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie sťažnosti ako podanej oneskorene (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde). V prípade podania sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

Z dokumentácie priloženej k sťažnosti vyplýva, že namietaný rozsudok krajského súdu ako odvolacieho súdu bol sťažovateľovi doručený 1. apríla 2010, pričom sťažovateľ doručil ústavnému súdu sťažnosť 10. novembra 2011, t. j. zjavne po uplynutí lehoty

uvedenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde, čo zakladá dôvod na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu, že bola podaná oneskorene.

S týmto záverom sa ústavný súd v danom prípade neuspokojil vzhľadom na to, že aj v prípade sťažovateľa reflektoval svoju judikatúru z ostatného obdobia (napr. m. m. I. ÚS 184/09, I. ÚS 237/09, I. ÚS 239/09, IV. ÚS 49/2010, IV. ÚS 390/2011, IV. ÚS 94/2012), podľa ktorej lehota na prípadné podanie sťažnosti po rozhodnutí o dovolaní bude považovaná v zásade za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, s výnimkou prípadov, keď to konkrétne okolnosti veci zjavne vylučujú. Nie je preto dôvodné, aby sťažovateľ v prípade podania dovolania podal zároveň aj sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože aj za predpokladu, že by dovolací súd dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné, nemožno sťažnosť podľa čl. 127 ods. 1 ústavy smerujúcu proti rozhodnutiu, ktoré predchádzalo rozhodnutiu dovolacieho súdu, odmietnuť pre jej oneskorenosť.

Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní preskúmal časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namieta porušenie označených práv namietaným postupom a rozsudkom krajského súdu, aj z hľadiska toho, či ju nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená.

V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00,

II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

Pri preskúmaní namietaného rozsudku krajského súdu ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. Tento právny názor zahŕňa aj požiadavku komplexného posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (tak prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 250/09).

Ústavný súd preto v prvom rade preskúmal rozsudok okresného súdu sp. zn. MA 4 C 139/97 z 9. mája 2007, ktorým bol návrh sťažovateľa na určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnosti voči žalovanej zamietnutý, a v tejto súvislosti považoval za potrebné poukázať na túto časť jeho odôvodnenia:

«Okresný súd Bratislava IV rozsudkom z 9. mája 2007, č. k. MA 4 C 139/1997-688 zamietol návrh, ktorým sa navrhovateľ domáhal určenia vlastníckeho práva k časti nehnuteľnosti vedenej na Okresnom úrade Malacky - odbor katastrálny pre obec a katastrálne územie S. na LV č. ... ako parcela ... - ostatné plochy vo výmere 82807 m², ktorá časť predstavuje výmeru 81 757 m² a nesie označenie novovytvorenej parcely ... ostatné plochy. Navrhovateľovi uložil povinnosť zaplatiť odporcovi trovy konania 204 575 Sk k rukám JUDr. J. P., AK B., do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodol tak po doplnení dokazovania v zmysle právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uvedeného v rozsudku zo dňa 27. júna 2005, sp. zn. 1 M Cdo 14/2004, ktorým na základe mimoriadneho dovolania generálneho prokurátora Slovenskej republiky zrušil rozsudok súdu prvého stupňa zo dňa 29. mája 2001 v časti, ktorou určil, že navrhovateľ je vlastníkom predmetných nehnuteľností a rozsudok Krajského súdu v Bratislave zo dňa 27. mája 2003,

sp. zn. 19 Co 532/2001, 8 Co 123/2003, ktorým v napadnutej časti, t. j. v určujúcom výroku rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že nehnuteľnosti vedené v pozemkovoknižnej vložke č. ... pre Obec S. pôvodne vlastnil L. K., v roku ... sa na základe kúpnej zmluvy stala ich vlastníkom firma U., továreň na portlandský cement, účastinná spoločnosť B. a podľa vyhlášky ministra priemyslu zo dňa 27. decembra 1945 č. 727 ú. v. bol znárodnený zoštatnením podnik S., účastinná spoločnosť B. a jeho majetok vrátane nehnuteľností označených ako parc. č. ... bol v rozsahu znárodnenia začlenený do S., n. p. T. Tento národný podnik v priebehu nasledujúcich rokov prechádzal do správy štátnych podnikov s názvom S., n. p., neskôr k. p., S., C., n. p. neskôr k. p. a š.p., S., C., k. p. S. Ministerstvo stavebníctva SSR svojím rozhodnutím zo dňa 6. novembra 1985 pod č. ... zrušil ťažobnej organizácii C., k. p. S. dobývací priestor „S.“. C., k. p. S. fyzicky odovzdal predmetnú lokalitu hospodárskou zmluvou zo dňa 1. októbra 1985 V. V bode 9 zmluvy sa účastníci dohodli, že táto nadobudne platnosť po uzavretí hospodárskej zmluvy o zriadení a využívaní predmetnej lokality pre účely smetiska medzi M. S. a preberajúcou organizáciou. Dňa 12. decembra 1985 bola medzi V. a M. S. uzavretá dohoda o vykonaní prác súvisiacich s prevádzkou riadenej skládky a so zapracovaním odpadového materiálu v S. na pozemkoch zrušeného ťažobného priestoru, kde sa mala vykonať náhradná rekultivácia. Hospodárskou zmluvou zo dňa 22. mája 1990 V. odovzdala M. S. celý priestor do užívania, odkedy ho užíva len navrhovateľ a jeho právny predchodca, ktorý tu realizoval časť stavby na základe stavebného povolenia na skládku odpadov „ochranný val“.»

Okresný súd sa v označenom rozsudku v reakcii na právne názory najvyššieho súdu ako dovolacieho súdu zaoberal aj «predmetom zmluvy uzavretej dňa 1. októbra 1985 medzi odovzdávajúcou organizáciou C., k. p. S. a preberajúcou organizáciou V., ktorou podľa názoru navrhovateľa malo prejsť právo správy na navrhovateľa a predmetom ktorej podľa bodu II. je „odovzdanie pozemkov na vykonanie technickej a biologickej rekultivácie investorom v priestore ložiska ílov lokality Ž. S. II. Za týmto účelom sa dávajú pozemky uvedené v bode V/2 zmluvy do dočasného užívania preberajúcej organizácii (V.), ktorá súčasne pozemky týmto odovzdáva do operatívnej správy M. S.“. Dospel k záveru, že

prevody S. mimo obvyklého hospodárenia sa vykonávali hospodárskymi zmluvami o prevode správy národného majetku podľa § 347 Hospodárskeho zákonníka alebo opatreniami nadriadených orgánov, avšak takáto zmluva v danom prípade nebola uzavretá, keď zo znenia zmluvy z 1. októbra 1985 vyplýva, že C., k. p. postúpil zmluvou iba právo dočasného užívania tak, ako to vyplýva z článku II. zmluvy. Zmluvou o prevode dočasného užívania sa nemení S., táto naďalej ostala na pôvodnej organizácii – C., k. p.. Ďalej uviedol, že pre posúdenie zmluvy je podstatné, aký predmet je v nej uvedený, keď podľa § 24 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka na platnosť zmluvy sa vyžadovala písomná forma. Pokiaľ ide o výsluch svedkov, ktorí za jednotlivé subjekty zmluvu podpisovali, zistil, že zástupca spoločnosti C., k. p. pán Ing. P. D. zomrel a na vypočutí svedka RNDr. A. M. navrhovateľ ani odporca netrvali. Ďalej zo zhodných tvrdení účastníkov zistil, že nebola uzavretá zmluva o zriadení smetiska tak, ako to vyžadovalo ustanovenie článku VII. bod 9 zmluvy, a preto dospel k záveru, že predmetná zmluva nenadobudla účinnosť. Námietku navrhovateľa, že ide o pozemok špeciálneho určenia považoval za relevantnú pre posúdenie prechodu práva hospodárenia s odôvodnením, že na daný právny vzťah sa vzťahuje Hospodársky zákonník a jedine v jeho medziach mohlo dôjsť k prevodom správy tak, ako to umožňuje § 347 Hospodárskeho zákonníka, keď banský zákon ani zákon o ochrane poľnohospodárskeho pôdneho fondu, na ktoré sa navrhovateľ odvolával, neupravujú prechod práva správy. Taktiež vzhľadom na predloženú zápisnicu z katastrálneho konania na Katastrálnom odbore Okresného úradu v M. z 3. októbra 1997, týkajúceho sa zmeny zápisu vlastníka u parc. č. ..., v ktorej sa uvádza, že S. nepreukázal, že by u uvedených pozemkov išlo o poľnohospodársku pôdu, nepovažoval za preukázané tvrdenie navrhovateľa, že ide práve o takýto druh pozemku. Poukázal aj na skutočnosť, že Fond národného majetku SR v rámci rozhodovania a schvaľovania privatizačného projektu akciovej spoločnosti C., a. s., S. zahrnul tento majetok do privatizovaného podniku a musel teda mať za preukázané, že štátny podnik mal k nehnuteľnosti právo hospodárenia. Navrhovateľ uzavrel zmluvu o nájme predmetnej nehnuteľnosti č. ... s vlastníkom pozemkov a túto nájomnú zmluvu aj rešpektoval. Na základe týchto skutočností dospel k záveru, že navrhovateľ nepreukázal, že by ku dňu účinnosti zákona č. 138/1991 Zb. o majetku obcí, mal k predmetným nehnuteľnostiam právo hospodárenia, a preto nemohlo v zmysle § 2

citovaného zákona prejsť naňho vlastnícke právo. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 O. s. p.».

Z rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 Co 471/2007 z 19. januára 2010, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa z 9. mája 2007, vyplýva, že odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil so skutkovými a právnymi závermi prvostupňového súdu. V odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd najmä uviedol:

„Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1 O. s. p., s nariadením pojednávania podľa § 214 ods. 1 O. s. p. a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. v znení platnom a účinnom od 15. 10. 2008, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

V prejednávanej veci sa navrhovateľ domáhal určenia vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam špecifikovaným v petite návrhu, ktorých ako vlastník je v katastri nehnuteľností vedený odporca. Určenia vlastníckeho práva sa domáhal podľa § 2 ods. 1 zákona č. 138/1991 Zb., podľa ktorého do vlastníctva obcí prechádzajú z majetku Slovenskej republiky veci, okrem hnutelností patriacich orgánom miestnej štátnej správy, ku ktorým patrilo ku dňu účinnosti osobitného predpisu (zákon č. 369/1990 Zb.) právo hospodárenia národným výborom, na území, ktorých sa nachádzajú. Tvrdil, že M. v S. mal právo hospodárenia k sporným nehnuteľnostiam aj ku dňu nadobudnutia účinnosti osobitného predpisu, t. j. k 17. 11. 1990. Navrhovateľa o tomto jeho tvrdení zaťažuje dôkazné bremeno v zmysle § 120 ods. 1 O. s. p. - musí teda v konaní preukázať, že mu vzniklo právo hospodárenia k sporným nehnuteľnostiam zákonom predpísaným spôsobom. Námieta navrhovateľa uvedená v jeho odvolaní, že prvostupňový súd nesprávne určil na kom je dôkazné bremeno a že toto zaťažuje odporcu pokiaľ ide o preukázanie jeho práva hospodárenia, nie je dôvodná, pretože určenia vlastníckeho práva sa v konaní domáha navrhovateľ na základe jeho tvrdení, že mu prináleží právo hospodárenia k týmto

pozemkom, a preto jeho zaťažuje dôkazné bremeno o preukázaní skutočností právne významných pre nadobudnutie vlastníckeho práva.

Súd prvého stupňa na základe návrhov navrhovateľa, ale aj odporcu, na vykonanie dokazovania, vykonal v prejednávanej veci rozsiahle dokazovanie, a to najmä predloženými listinnými dôkazmi a v zmysle právneho názoru dovolacieho súdu vysporiadal sa aj z možnosťou vypočuť svedkov zúčastnených pri uzatváraní hospodárskej zmluvy z 1. 10. 1985, avšak vzhľadom na značný časový odstup od uzavretia tejto zmluvy, ako aj vzhľadom na úmrtie Ing. P. D., nebolo možné vykonať výsluch všetkých zúčastnených osôb, a preto od vykonania dokazovania výsluchom týchto svedkov upustil so súhlasom oboch účastníkov konania, ktorý ani na výsluchu svedka RNDr. A. M. netrvali.“

Na tomto základe krajský súd ako odvolací súd „dospel k záveru, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie v súlade s ust. § 120 ods. 1 O. s. p. a skutkový stav tak zistil v dostatočnom rozsahu potrebnom pre posúdenie rozhodujúcich skutočností, vykonané dôkazy správne vyhodnotil a vec posúdil správne aj po právnej stránke, keď vychádzal z právneho názoru dovolacieho súdu uvedeného v rozsudku Najvyššieho súdu SR zo dňa 27. 6. 2005 č. k. 1 M Cdo 14/2004, ktorým bol zrušený predchádzajúci rozsudok súdu prvého stupňa aj rozsudok odvolacieho súdu v tejto veci a ktorým právnym názorom je podľa § 243d ods. 1 O. s. p. v ďalšom konaní viazaný“.

K obsahu a charakteru „Hospodárskej zmluvy o odovzdaní pozemkov na vykonanie rekultivačných prác na zrušenom ťažobnom priestore L. Ž. S. II“ (ďalej len „hospodárska zmluva“) z 1. októbra 1985 a k sťažovateľom namietanému nepreukázaniu prechodu správy spornej nehnuteľnosti z právneho predchodcu žalovanej (C., k. p. S.) na inú organizáciu, odvolací súd v odôvodnení napadnutého rozsudku uviedol:

„Prevody Správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia podľa právnej úpravy platnej v čase uzavretia predmetnej zmluvy obsiahnutej v ust. § 68 a § 347 Hospodárskeho zákonníka sa mohli vykonávať hospodárskymi zmluvami o prevode správy národného majetku alebo opatreniami nadriadených orgánov. Opatrenia nadriadených orgánov však museli mať rovnaké podstatné náležitosti ako hospodárske zmluvy o prevodoch správy národného majetku. Podrobnejšiu úpravu správy národného majetku,

ako aj prevodov správy národného majetku obsahovala v období od 1. 1. 1985 do 1. 7. 1988 vyhláška č. 90/1984 Zb. o správe národného majetku.

Podľa § 16 ods. 1 citovanej vyhlášky, prevody správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia sa uskutočňujú len medzi štátnymi organizáciami, hospodárskymi zmluvami za odplatu podľa cenových predpisov, pokiaľ právny predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 1 citovanej vyhlášky, opatrením nadriadeného orgánu sa môže previesť správa národného majetku v súvislosti so zriadením štátnej organizácie, s reorganizáciou, s prevodom výrobných programov alebo ak ide o opatrenie príslušného orgánu podľa § 7. Toto opatrenie musí mať podstatné náležitosti ako hospodárska zmluva o prevode správy národného majetku. To platí aj o opatrení podľa § 36 zákona o národných výboroch.

Ustanovenie § 7 citovanej vyhlášky upravovalo postup pri odstraňovaní pochybností o príslušnosti na správu národného majetku.

Prebytočný a neupotrebitelný národný majetok, ako aj nakladanie s ním upravovala citovaná vyhláška v ustanoveniach § 10 a nasl., z ktorých vyplýva, že prebytočný je národný majetok, ktorý štátna organizácia trvale nepotrebuje na plnenie svojich úloh, pričom za prebytočnú sa považuje aj časť majetku, ktorá presahuje rozsah primeraný potrebám štátnej organizácie. Neupotrebitelný je národný majetok, ktorý pre svoje úplné opotrebenie alebo poškodenie, zrejmú zastaralosť alebo zrejmú nehospodárnosť v prevádzke alebo z iných závažných dôvodov nemôže už slúžiť svojmu účelu alebo určeniu. O prebytočnosti alebo neupotrebitelnosti národného majetku, aj o spôsobe ďalšieho naloženia s takýmto majetkom rozhodoval písomne štatutárny orgán alebo ním poverený vedúci pracovník. Národný majetok, o ktorom bolo rozhodnuté podľa § 10 ods. 4 citovanej vyhlášky, že je prebytočný, mohla štátna organizácia previesť do správy inej štátnej organizácie, a to postupom podľa §§ 16 a 17 citovanej vyhlášky, teda hospodárskou zmluvou alebo opatrením nadriadeného orgánu. Okrem toho vykonávací predpis určoval, v ktorých prípadoch sa prebytočný alebo neupotrebitelný majetok prevádzal v rámci obvyklého hospodárenia.

Z ustanovenia § 347 ods. 1, 2 Hospodárskeho zákonníka vyplýva, že hospodárska zmluva o prevode správy národného majetku vzniká dohodou organizácii o podstatných náležitostiach, ktorými sú.

a) určenie prevádzaného majetku,

b) určenie dňa prevodu správy národného majetku,

c) ak je prevod odplatný, aj výšku odplaty.

Odvolačí súd sa stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že takáto zmluva v danom prípade nebola uzavretá, keď predložená hospodárska zmluva zo dňa 1. 10. 1985 neobsahuje uvedené zákonom stanovené podstatné náležitosti hospodárskej zmluvy o prevode správy národného majetku a z obsahu tejto zmluvy nevyplýva, že zamýšľaným účinkom jej uzavretia mal byť prechod správy prevádzaného národného majetku, pretože podľa čl. II. zmluvy - jej predmetom bolo odovzdanie pozemkov na vykonanie rekultivácie a za tým účelom mali byť pozemky dané do dočasného užívania preberajúcej organizácie, ktorá tieto pozemky mala odovzdať do operatívnej správy M. v S.. Ďalej v čl. V. bod 3. je uvedené, že preberajúca organizácia preberá tieto pozemky k termínu 18. 9. 1985 s povinnosťami a zodpovednosťou, ktorá jej s uskutočňovaním rekultivácie vyplýva voči zúčastneným organizáciám a po vykonaní rekultivačných prác ich odovzdá budúcemu užívateľovi Š. S. Z uvedeného článku teda podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva, že išlo len o prevzatie predmetných pozemkov preberajúcou organizáciou na vykonanie rekultivačných prác a následne malo dôjsť k ich odovzdaniu budúcemu užívateľovi, ktorým mal byť Š. S., ale nie preberajúca organizácia, nešlo teda o prevod správy národného majetku medzi odovzdávajúcou a preberajúcou organizáciou. Predmetná zmluva neobsahuje tiež určenie dňa prevodu správy národného majetku, čo je podstatnou náležitosťou zmluvy o prevode správy národného majetku v zmysle § 347 ods. 1, 2 Hospodárskeho zákonníka. K prevodu správy národného majetku na základe predmetnej zmluvy nemohlo dôjsť aj z toho dôvodu, že zmluva mala nadobudnúť platnosť podľa dohody zmluvných strán uvedenej v čl. VII. bod 9 zmluvy až po uzavretí hospodárskej zmluvy o zriadení a využívaní predmetnej lokality pre účely smetiska medzi M. S. a preberajúcou organizáciou, pričom v konaní nebolo preukázané následné uzavretie takejto zmluvy. V tejto súvislosti súd prvého stupňa správne konštatoval, že tento právny úkon nemôže byť nahradený tým, že zmluvné strany podľa tejto zmluvy konali. Okrem toho aj zo znenia následne uzavretej hospodárskej zmluvy podľa § 125 Hospodárskeho zákonníka medzi odovzdávajúcou organizáciou V. B. a preberajúcou organizáciou M. v S. dňa 22. 5. 1990 vyplýva, že Hospodárskou zmluvou zo dňa 1. 10. 1985 odovzdávajúca organizácia V. B.

nenadobudla sporné nehnuteľnosti do svojej správy, ale nadobudla právo dočasného užívania pozemkov. “

Na tomto základe krajský súd v odôvodnení napadnutého rozsudku konštatoval, že „Predloženými listinnými dôkazmi nebol teda preukázaný prechod správy sporných nehnuteľností z odovzdávajúcej organizácie C., k. p. S. na inú organizáciu. Prechod správy národného majetku k týmto nehnuteľnostiam nebol v konaní preukázaný ani na základe iných administratívnych aktov či opatrení zainteresovaných úradov, príp. dohody na zabezpečenie postupu pri osobitnej ochrane poľnohospodárskej pôdy zo dňa 12. 12. 1985 ani ďalších predložených listinných dôkazov, na ktoré navrhovateľ poukazoval vo svojom odvolaní, pretože tieto nespĺňajú náležitosti opatrenia nadriadeného orgánu v zmysle § 17 vyhlášky č. 90/1984 Zb. a námietky navrhovateľa, že súd prvého stupňa sa s týmito aktami a opatreniami zainteresovaných úradov nevysporiadal, nie sú dôvodné, keď aj v zmysle právneho názoru dovolacieho súdu, ktorým sú súdy nižšieho stupňa viazané, podstatnou otázkou bolo posúdenie charakteru zmluvy zo dňa 1. 10. 1985.

Odvolací súd sa preto v celom rozsahu stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že navrhovateľ v konaní neunesol dôkazné bremeno, ktoré ho zaťažovalo a nepreukázal, že by na neho bola prevedená správa predmetných nehnuteľností hospodárskou zmluvou alebo opatrením nadriadeného orgánu, a teda že by mu zákonom stanoveným spôsobom vzniklo k týmto nehnuteľnostiam právo hospodárenia s národným majetkom, pod ktorým pojmom sa rozumie správa majetku štátu v zmysle § 16 zákona č. 278/1993 Z. z., upravujúceho správu majetku štátu s účinnosťou od 1. januára 1994.

Z uvedených dôvodov sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s právnym posúdením ako aj s odôvodnením napadnutého rozhodnutia súdu prvého stupňa majúcim všetky náležitosti požadované § 157 ods. 2 O. s. p., a preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1,2 O. s. p. ako vecne správny potvrdil. “

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti namieta rovnaké skutočnosti, ktoré namietal v konaní pred všeobecnými súdmi (okresným, krajským, prípadne najvyšším súdom), t. j. že „nie je dostatočné na zrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutí... vychádzať len z jedného listinného dôkazu, z HZ zo dňa 1. 10. 1985 a ešte aj bez ozrejmenia zhodnej vôle účastníkov zmluvy,

ktorej potrebu vyslovil aj dovolací súd v zrušujúcom rozhodnutí pôvodných rozsudkov... bolo povinnosťou odvolacieho súdu svoje rozhodnutie riadne zdôvodniť a účastníkom konania, resp. odvolateľom takýmto spôsobom oznámiť, ako sa v opravnom konaní vysporiadal s ich pre vec podstatnými, či už skutkovými alebo právnymi argumentmi Uvedená povinnosť odvolacieho súdu bola o to viac dôležitou, keď navrhovateľ v odvolaní namietal aj samotný nedostatok odôvodnenia rozhodnutia... Odvolací súd v konaní nepristúpil ani k nariadeniu pojednávania, čo zákon pripúšťa, no aj v tomto smere bolo potrebné takýto postup súdu v odôvodnení odôvodniť.“.

V súvislosti s námietkami sťažovateľa ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom možno uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Vychádzajúc z uvedeného bolo úlohou ústavného súdu posúdiť, či krajský súd ako odvolací súd svoj rozsudok sp. zn. 8 Co 471/2007 z 19. januára 2010 primeraným spôsobom odôvodnil a či ho nemožno považovať za arbitrárny, a teda z ústavného hľadiska za neakceptovateľný a neudržateľný.

Vo vzťahu ku všetkým námietkam uplatneným sťažovateľom ide o problém právneho posúdenia veci, prípadne o hodnotenie skutkových zistení [o tom, či v predmetnej veci došlo, resp. nedošlo k prevodu správy (práva hospodárenia) k sporným pozemkom z právneho predchodcu žalovanej na inú organizáciu, ako aj posúdenie dôkazného bremena v súvislosti s touto právnou skutočnosťou].

V nadväznosti na námietky sťažovateľa ústavný súd pripomína svoju stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej všeobecný súd nemusí dať v odôvodnení svojho rozhodnutia odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (m. m. I. ÚS 241/07).

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu sp. zn. 8 Co 471/2007 z 19. januára 2010 (s prihliadnutím na obsah v poradí druhého rozsudku súdu prvého stupňa sp. zn. MA 4 C 139/1997 z 9. mája 2007, ktorý bol v odvolacom konaní preskúmaný) dospel k názoru, že zo záverov odvolacieho súdu týkajúcich sa posudzovanej právnej otázky (určenie vlastníckeho práva sťažovateľa podľa § 2 ods. 1 zákona Slovenskej Národnej rady č. 138/1991 Zb. o majetku obcí v znení neskorších predpisov a s tým spojená otázka, komu patrilo právo hospodárenia k sporným nehnuteľnostiam ku dňu účinnosti zákona Slovenskej Národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov) nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich podstaty a zmyslu.

V danom prípade podľa názoru ústavného súdu nemožno hodnotiť napadnutý rozsudok krajského súdu ako arbitrárny, pretože v jeho odôvodnení sú uvedené skutočnosti, ktoré viedli krajský súd k názoru, že sťažovateľ v konaní nepreukázal, že mu vzniklo právo hospodárenia k sporným nehnuteľnostiam zákonom predpísaným spôsobom (t. j. nepreukázal, že by na neho bola prevedená správa predmetných nehnuteľností hospodárskou zmluvou alebo opatrením nadriadeného orgánu, a teda že by mu zákonom

ustanoveným spôsobom vzniklo k týmto nehnuteľnostiam právo hospodárenia s národným majetkom. Pod týmto pojmom sa rozumie správa majetku štátu v zmysle § 16 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 278/1993 Z. z. v správe majetku štátu v znení neskorších predpisov, upravujúceho správu majetku štátu s účinnosťou od 1. januára 1994.).

Argumenty uvedené v odôvodnení, ktoré viedli odvolací súd k rovnakému právnomu posúdeniu veci, aké zaujal súd prvého stupňa (pri úplnom zistení skutkového stavu veci a pri použití správneho právneho predpisu), že prevod správy sporných nehnuteľností z odovzdávajúcej organizácie C., k. p. S., na inú organizáciu nebol preukázaný ani predloženými listinnými dôkazmi (hospodárska zmluva z 1. októbra 1985 medzi odovzdávajúcou organizáciou C., k. p., S., Š. n. p. S., M. v S. a preberajúcou organizáciou V. B.; hospodárska zmluva z 22. mája 1990 medzi odovzdávajúcou organizáciou V. B. a preberajúcou organizáciou M. v S.), ani na základe iných administratívnych aktov príslušných orgánov, nemôžu podľa názoru ústavného súdu viesť k záveru o ústavnej neakceptovateľnosti sťažnosťou napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ktorý by zároveň zakladal dôvod na vyslovenie porušenia základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V tejto časti je preto sťažnosť sťažovateľa podľa názoru ústavného súdu zjavne neopodstatnená.

Pokiaľ ide o namietané porušenie základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci v jeho prítomnosti a vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ktoré malo spočívať v tom, že krajský súd v danej veci nenariadil pojednávanie, ústavný súd konštatuje, že z odôvodnenia namietaného rozhodnutia vyplýva, že odvolací súd prerokoval vec podľa § 212 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) s nariadením pojednávania podľa § 214 ods. 1 OSP, a preto nemohol z tohto dôvodu porušiť základné právo sťažovateľa upravené v čl. 48 ods. 2 ústavy.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že medzi namietaným rozsudkom krajského súdu a sťažovateľom označenými právami neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by naznačovala reálnu možnosť vysloviť ich porušenie po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Krajský súd rozhodol vo veci sťažovateľa spôsobom, s ktorým

sťažovateľ síce nesúhlasí, ale rozhodnutie bolo náležite odôvodnené na základe jeho vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je vzhľadom na už uvedené oprávnený ani povinný nahrádzať.

Na základe uvedených skutočností a záverov ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol sťažnosť sťažovateľa v časti týkajúcej sa porušenia jeho základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu ako odvolacieho súdu sp. zn. 8 Co 471/2007 z 19. januára 2010 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

2. K namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 94/2011 z 9. augusta 2011

Vo vzťahu k tej časti sťažnosti, ktorá smeruje proti namietanému uzneseniu najvyššieho súdu, ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ v sťažnosti formuloval v zásade rovnaké námietky, ako vo svojom dovolaní. Úlohou ústavného súdu bolo preto preskúmať, či sa najvyšší súd ako dovolací súd s dovolacími námietkami sťažovateľa vysporiadal ústavne akceptovateľným spôsobom.

Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu všeobecný súd nemôže porušiť základné právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ak koná vo veci v súlade s procesnoprávnymi predpismi upravujúcimi postupy v občianskoprávnom konaní. Takýmto predpisom je zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších právnych predpisov.

Právo na súdnu ochranu sa v občianskoprávnom konaní účinne zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom vrátane dovolacích konaní. V dovolacom konaní procesné podmienky upravujú

ustanovenia § 236 a nasl. OSP. V rámci všeobecnej úpravy prípustnosti dovolania proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu z § 237 OSP výslovne vyplýva, že dovolanie je prípustné, len pokiaľ ide o prípady uvedené v písm. a) až písm. g) tohto zákonného ustanovenia. Dovolanie je prípustné aj proti uzneseniu odvolacieho súdu v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 OSP.

V tejto súvislosti ústavný súd poukazujúc na svoju doterajšiu judikatúru považuje za potrebné uviesť, že otázka posúdenia, či sú splnené podmienky na uskutočnenie dovolacieho konania, patrí zásadne do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu. Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy (čl. 124 a čl. 142 ods. 1) vyplýva, že ústavný súd nie je alternatívou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov, sústavu ktorých završuje najvyšší súd (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Zo subsidiárnej štruktúry systému ochrany ústavnosti ďalej vyplýva, že práve všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie práv a slobôd vyplývajúcich z ústavy alebo dohovoru (I. ÚS 4/00), preto právomoc ústavného súdu pri ochrane práva každého účastníka konania nastupuje až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 13/01), alebo všeobecné súdy neposkytnú ochranu označenému základnému právu sťažovateľa v súlade s ústavnoprocenými princípmi, ktoré upravujú výkon ich právomoci.

Ústavný súd z tohto hľadiska preskúmal uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 94/2011 z 9. augusta 2011, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa. Najvyšší súd v odôvodnení svojho rozhodnutia najprv sumarizoval podstatnú časť konania pred súdmi prvého a druhého stupňa, ako aj obsah sťažovateľom podaného dovolania, pričom uviedol, že sťažovateľ podal dovolanie proti namietanému rozsudku krajského súdu, ktorého prípustnosť zakladal na dôvodoch uvedených v § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP a § 237 písm. f) OSP tvrdiac, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom. Za takú vadu sťažovateľ označil nedostatočné a nezrozumiteľné odôvodnenie rozhodnutia odvolacieho súdu neobsahujúceho náležitosti podľa § 157 ods. 2 OSP.

Vychádzajúc z obsahu dovolania najvyšší súd v odôvodnení namietaného uznesenia na základe skutkového stavu prerokúvanej veci formuloval svoje právne závery najmä takto:

„Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O. s. p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O. s. p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok, potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu alebo ak ide o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

V danej veci rozsudok odvolacieho súdu nevykazuje znaky rozsudku uvedeného v § 238 ods. 1 a 3 O. s. p., pretože nejde o zmeňujúci, ale potvrdzujúci rozsudok, vo výroku ktorého odvolací súd nevyslovil, že je dovolanie proti nemu prípustné a nejde ani o potvrdenie rozsudku súdu prvého stupňa, ktorým súd prvého stupňa vo výroku vyslovil neplatnosť zmluvnej podmienky podľa § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. Dovolanie nie je prípustné ani podľa ustanovenia § 238 ods. 2 O. s. p. z dôvodu, že dovolací súd sa neodchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci.

Z odôvodnenia rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27. júna 2005, sp. zn. 1 M Cdo 14/2004, ktorým bol zrušený predchádzajúci rozsudok bývalého Okresného súdu Malacky z 29. mája 2001, č. k. 4 C 139/1997-532 v časti, ktorou určil, že navrhovateľ M. S. je vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti a rozsudok Krajského súdu v Bratislave z 27. mája 2003, sp. zn. 19 Co 532/2001, 8 Co 123/2003, ktorým v ostatnej napadnutej časti, t. j.

v určujúcom výroku rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil, a vec bola v rozsahu zrušenia vrátená súdu prvého stupňa (Okresnému súdu Bratislava IV na ďalšie konanie), vyplýva, že súd prvého stupňa sa dopustil závažnej procesnej vady v zmysle § 243f ods. 1 písm. b/ O. s. p., keď dôkazy, z ktorých pri svojom rozhodovaní vychádzal, nevykonal spôsobom upraveným v ustanovení § 129 O. s. p., ktorý nedostatok neodstránil ani odvolací súd. V písomnom vyhotovení rozhodnutia dovolací súd konštatoval, že podstatnou otázkou, ktorú si boli súdy povinné ako otázku predbežnú, nevyhnutnú pre posúdenie vlastníctva k sporným nehnuteľnostiam vyriešiť, bolo posúdenie charakteru zmluvy zo dňa 1. októbra 1985 medzi odovzdávajúcou organizáciou C., k. p., S., Š. n. p. S., M. v S. a preberajúcou organizáciou V. B. Pokiaľ súdy dospeli k záveru, že navrhovateľ je vlastníkom sporných nehnuteľností z dôvodu, že išlo o prevod správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia podľa § 68 Hospodárskeho zákonníka a § 16 ods. 1 vyhl. č. 90/1984 Zb. o správe národného majetku, ich záver bol predčasný, v rozpore s bodom II. ods. 3 uvedenej hospodárskej zmluvy, z ktorej vyplýva, že pozemky uvedené v bode V/2 sa dávajú do dočasného užívania preberajúcej organizácie, ktorá súčasne pozemky týmto odovzdáva do operatívnej správy M. v S. Podľa právneho názoru dovolacieho súdu z obsahu uzavretej zmluvy nebolo možné bez výsluchu zástupcov zúčastnených zmluvných strán, ako aj vykonania ďalšieho dokazovania, jednoznačne posúdiť, či medzi odovzdávajúcou organizáciou (organizáciami) a preberajúcou organizáciou došlo k prevodu správy národného majetku mimo obvyklého hospodárenia v zmysle § 347 Hospodárskeho zákonníka, alebo len k hospodárskej zmluve o dočasnom užívaní národného majetku. Dovolací súd zároveň súdom vytkol, že sa nedostatočne venovali otázke splnenia odkladacej podmienky podľa čl. VII bod 9 zmluvy z 1. októbra 1985. Za najzávažnejšiu vadu konania považoval skutočnosť, že súdy ku svojim skutkovým zisteniam, z ktorých vyvodili svoje právne závery, nedospeli v súlade s ustanoveniami § 120, § 222 a § 129 O. s. p. V ďalšom konaní sa odvolací súd pri svojom rozhodovaní neodchýlil od záväzného právneho názoru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a preto dovolanie podľa § 238 ods. 2 O. s. p. nie je prípustné.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238

O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonom ustanovení dovolací súd nezistil.“

V ďalšej časti odôvodnenia napadnutého uznesenia sa najvyšší súd zaoberal prípustnosťou dovolania sťažovateľa z hľadiska dôvodu podľa § 237 písm. f) OSP (odňatie možnosti konať pred súdom) a v tejto súvislosti uviedol:

„Odňatím možnosti konať sa. v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práva právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky: 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f) O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že súdy pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupovali v súlade s právnymi predpismi

a navrhovateľovi neznemožnili uplatniť procesné práva priznané mu právnym poriadkom na zabezpečenie jeho práv a oprávnených záujmov.

Dovolateľ v súvislosti s tvrdením procesnej vady konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. namieta porušenie jeho práva na spravodlivý súdny proces...

K odňatiu možnosti navrhovateľa pred súdom konať a k porušeniu práva na spravodlivý proces malo podľa jeho názoru dôjsť nedostatočným a nezrozumiteľným odôvodnením rozhodnutí prvostupňového a odvolacieho súdu.

Podľa § 157 ods. 2 O. s. p. v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ (žalobca) domáhal a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca (žalovaný), prípadne iný účastník konania, stručne, jasne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Súd dbá na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. je odvolaciemu súdu daná možnosť vypracovania tzv. skráteného odôvodnenia rozhodnutia. Možnosť vypracovania takéhoto odôvodnenia je podmienená tým, že odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožní s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, a to po skutkovej ako aj právnej stránke; ak sa odvolací súd čo i len čiastočne nestotožní s týmito závermi, neprichádza do úvahy vypracovanie skráteného odôvodnenia. Môže síce doplniť dôvody uvedené v rozhodnutí súdu prvého stupňa, toto doplnenie však nemôže byť v rozpore so závermi súdu prvého stupňa, môže ho iba dopĺňať v tom zmysle, že ďalšie závery odvolacieho súdu iba podporia odôvodnenie súdu prvého stupňa. Odvolací súd prirodzene musí odpovedať na podstatné a právne významné dôvody odvolania a nemôže sa obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplniť ďalšie dôvody. Inak sa dostane mimo limitov práva na spravodlivý proces, ktoré je chránené nielen čl. 46 ods. 1 ústavy, ale aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru.

Preskúmaním veci dovolací súd dospel k záveru, že rozhodnutia súdov nižších stupňov zodpovedajú požiadavkám kladeným na odôvodnenie rozhodnutí v zmysle vyššie citovaných zákonných ustanovení.

Súd prvého stupňa v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol rozhodujúci skutkový stav, primeraným spôsobom opísal priebeh konania, stanoviská procesných strán k prejednávanej veci, výsledky vykonaného dokazovania a citoval právne predpisy, ktoré aplikoval na prejednaný prípad, a z ktorých vyvodil svoje právne závery. Prijaté právne závery primerane vysvetlil. Z odôvodnenia jeho rozsudku nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu.

Odvolací súd v odôvodnení rozhodnutia v súlade s ustanovením § 219 ods. 2 O. s. p. skonštatoval správnosť skutkových a právnych záverov súdu prvého stupňa a na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu doplnil ďalšie dôvody, pre ktoré toto rozhodnutie potvrdil. Jeho rozhodnutie nemožno považovať za svojvoľné, zjavne neodôvodnené, resp. ústavne nekonformné, pretože odvolací súd sa pri výklade a aplikácii zákonných predpisov neodchýlil od znenia príslušných ustanovení a nepoprel ich účel a význam.

Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že skutkové a právne závery súdu prvého stupňa nie sú v danom prípade zjavne neodôvodnené a nezlučiteľné s čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a aj odôvodnenie dovolaním napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako celok s poukazom na ustanovenia § 219 ods. 2 O. s. p. spĺňa parametre zákonného odôvodnenia (§ 157 ods. 2 O. s. p.).“

V súvislosti s dovolacou námietkou sťažovateľa, že odvolací súd sa nevysporiadal s jeho námietkami a argumentmi, dovolací súd «poukazuje na uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky zo 16. marca 2005 sp. zn. II. ÚS 78/05, podľa ktorého: „Súčasťou základného práva na súdnu ochranu v občianskom súdnom konaní podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je právo na odôvodnenie, ktorého štruktúra je rámcovo upravená v § 157 ods. 2 O. s. p. Táto norma sa uplatňuje aj v odvolacom konaní (§ 211 O. s. p.). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní však nemá odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú

rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov prvostupňového rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní.“».

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa nedostatkov pri vykonaní a hodnotení dôkazov súdmi dovolací súd uviedol, že *„táto námietka navrhovateľa nie je dôvodná, pretože súd nie je viazaný návrhmi účastníkov na vykonanie dokazovania a nie je povinný vykonať všetky navrhnuté dôkazy. Posúdenie návrhu na vykonanie dokazovania a rozhodnutie, ktoré z nich budú v rámci dokazovania vykonané, je vždy vecou súdu (§ 120 ods. 1 O. s. p.) a nie účastníka konania. Ak súd v priebehu konania nevykoná všetky navrhované dôkazy, nezakladá to vadu konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., lebo to nemožno považovať za odňatie možnosti konať pred súdom (R 125/1999, R 6/2000).*

V zmysle § 132 O. s. p. dôkazy hodnotí súd podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; pritom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo za konania najavo, včítane toho, čo uviedli účastníci. Nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je vadou konania v zmysle § 237 O. s. p.. Pokiaľ súd nesprávne vyhodnotí niektorý z vykonaných dôkazov, môže byť jeho rozhodnutie z tohto dôvodu vecne nesprávne, no táto skutočnosť ešte sama osebe nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. (pre úplnosť treba dodať, že nesprávne vyhodnotenie dôkazov nie je samostatným dovolacím dôvodom ani vtedy, keď je dovolanie procesne prípustné - vid' § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p.).“.

K námietke sťažovateľa týkajúcej sa neprávneho právneho posúdenia veci podľa § 241 ods. 2 písm. c) OSP dovolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Skutočnosť, že by rozhodnutie prípadne aj spočívalo na nesprávnom právnom posúdení veci, prípadne že by konanie bolo postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, môže byť len odôvodnením dovolania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/, c/ O. s. p. v prípade, ak je dovolanie prípustné, a nie dôvodom jeho prípustnosti podľa § 236 a nasl. O. s. p.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym

právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Nesprávne právne posúdenie veci je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O. s. p. a nespôsobuje zmätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľa boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), dovolateľom vytykaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo).

Vzhľadom na uvedené možno preto zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania nemožno vyvodiť z ustanovenia § 238 O. s. p., a iné vady konania v zmysle § 237 O. s. p. neboli dovolacím súdom zistené. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľa v súlade s § 218 ods. 1 písm. c/ v spojení s § 243b ods. 5 O. s. p., ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný, odmietol. Pritom, riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nezaoberal sa napadnutým rozsudkom odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.“

Ústavný súd pripomína, že súčasťou základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy nie je povinnosť súdu akceptovať dôvody prípustnosti opravného prostriedku uvádzané sťažovateľom, v dôsledku čoho ich „nerespektovanie“ súdom ani nemožno bez ďalšieho považovať za porušenie ním označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy ani práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V inom prípade by totiž súdy stratili možnosť posúdiť, či zákonné dôvody prípustnosti alebo neprípustnosti podaného dovolania vôbec boli naplnené. Takýto postup a rozhodnutie dovolacieho súdu Občiansky súdny poriadok výslovne umožňuje, preto použitý spôsob v konkrétnom prípade nemohol

znamenat' odoprenie prístupu sťažovateľovi k súdnej ochrane v konaní o mimoriadnych opravných prostriedkoch.

Z citovaných častí namietaného uznesenia možno vyvodit', že najvyšší súd svoj záver, že dovolanie sťažovateľa v danom prípade nie je prípustné, primeraným spôsobom odôvodnil, pričom tento jeho záver nemožno považovať za arbitrárny. Ústavný súd pri preskúmaní namietaného uznesenia nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup dovolacieho súdu (v medziach posudzovanej prípustnosti dovolania, pozn.), t. j. ktorý by nemal oporu v zákone. Z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vyplýva, že najvyšší súd sa ústavne akceptovateľným spôsobom zaoberal a aj vysporiadal s dovolacími dôvodmi sťažovateľa a na tomto základe odmietol dovolanie ako neprípustné.

Z uvedeného vyplýva, že medzi namietaným uznesením najvyššieho súdu a možnosťou porušenia základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by signalizovala možnosť vyslovenia ich porušenia po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 94/2011 z 9. augusta 2011 je podľa názoru ústavného súdu z ústavného hľadiska akceptovateľné a udržateľné, a preto sťažnosť aj v tejto časti pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

3. K namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu sp. zn. 8 Co 471/2007 z 19. januára 2010 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 94/2011 z 9. augusta 2011

Sťažovateľ tiež namieta, že označenými rozhodnutiami krajského súdu a najvyššieho súdu došlo aj k porušeniu jeho základného práva vlastniť majetok podľa čl. 20 ods. 1 ústavy. Ústavný súd v tejto súvislosti v nadväznosti na už uvedené poukazuje na svoju stabilizovanú judikatúru (napr. II. ÚS 78/05, IV. ÚS 301/07), ktorej súčasťou je aj právny názor, že všeobecný súd zásadne nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru, ku ktorým patrí aj základné právo vyplývajúce z čl. 20 ods. 1 ústavy, ak toto porušenie nevyplýva z toho, že všeobecný súd súčasne porušil

ústavnoprocesné princípy vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru. O prípadnom porušení uvedených práv by bolo možné uvažovať zásadne len vtedy, ak by zo strany všeobecného súdu primárne došlo k porušeniu niektorého zo základných práv, resp. ústavnoprocesných princíпов vyjadrených v čl. 46 až čl. 48 ústavy a tiež v čl. 6 ods. 1 dohovoru, resp. v spojení s ich porušením (IV. ÚS 326/07, IV. ÚS 278/2010).

Z uvedeného vyplýva, že porušenie základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy možno v konaní pred ústavným súdom zásadne namietať len v spojení s namietaním porušenia základných práv, resp. ústavnoprocesných princíпов podľa čl. 46 až čl. 48 ústavy. Táto právomoc ústavného súdu však nie je zároveň spojená so vznikom jeho oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov. Keďže ústavný súd dospel k záveru, že namietaným rozsudkom krajského súdu a namietaným uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy a ani jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, tak v danom prípade nemožno uvažovať ani o porušení jeho základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

4. K namietanému porušeniu práva podľa čl. 13 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 94/2011 z 9. augusta 2011

Sťažovateľ namietal aj porušenie práva podľa čl. 13 dohovoru namietaným uznesením najvyššieho súdu.

Podľa čl. 13 dohovoru každý, koho práva a slobody priznané týmto dohovorom boli porušené, musí mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom, aj keď sa porušenia dopustili osoby pri plnení úradných povinností.

Z citovaného ustanovenia dohovoru vyplýva pre fyzické osoby a právnické osoby procesné právo akcesorickej povahy mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom v prípade porušenia ostatných ľudských práv chránených dohovorom. Uplatňovanie práva vyplývajúceho z čl. 13 dohovoru musí preto nadväzovať na aspoň obhájitelné právne tvrdenie (arguable claim) o porušení iného práva chráneného dohovorom (napr. rozhodnutie vo veci Silver a ostatní c. Spojené kráľovstvo z 25. marca 1983).

Ústavný súd ďalej poznamenáva, že podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva sa čl. 13 dohovoru vzťahuje iba na prípady, v ktorých sa jednotlivcovi podarí preukázať pravdepodobnosť tvrdenia, že sa stal obeťou porušenia práv garantovaných dohovorom (Boyle a Rice proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok z 27. apríla 1988, séria A, č. 131, ods. 52). V okolnostiach prípadu však ústavný súd k takému záveru pri rozhodnutí najvyššieho súdu nedospel.

Vo vzťahu k uvedenému (namietanému) porušeniu práva ústavný súd pripomína, že ak orgán štátu aplikuje platný právny predpis, jeho účinky (dôsledky) použitia nemožno považovať za porušenie základného práva alebo slobody (II. ÚS 81/00, II. ÚS 63/03).

Skutočnosť, že sťažovateľ nebol v konaní pred najvyšším súdom (dovolacím súdom) úspešný, nie je podstatná, keďže účinnosť právnych prostriedkov nápravy pre účely čl. 13 dohovoru nezávisí na istote, že bude rozhodnuté v prospech sťažovateľa (napr. Vilvarajah a ďalší proti Spojenému kráľovstvu – 1991, Soering proti Spojenému kráľovstvu – 1989). Napadnuté uznesenie dovolacieho súdu preto nesignalizuje žiadnu možnosť porušenia práva sťažovateľa mať účinné právne prostriedky nápravy pred národným orgánom podľa čl. 13 dohovoru.

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní odmietol aj túto časť sťažnosti sťažovateľa podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa už ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľa na ochranu ústavnosti nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. septembra 2012